

Бъдещото на българската гора в предизборните програми през есента на 2021г.

(екип Зелени закони)

На 14 ноември в България ще се проведат третите за тази година избори за Народно събрание. На тях ще се изберат не просто следващите 240 депутати, но и ще се определи бъдещето на българските гори. Затова ние от "Зелени закони искаме да Ви представим онези части на политическите програми, които разглеждат визията на партиите за бъдещето на горите. **Ще разгледаме дали програмите включват наболелите проблеми, свързани с незаконните сечи, свръхексплоатацията на дървесина, браконьерството, позорните замены на тройната коалиция, горските кадри и бъдещата приватизация на държавните гори.**

Единствената партия сред потенциалните участници в 47-тото Народно събрание, която не е споменала думата "гори" в програмата си, е Движението за права и свободи. Явно е, че след като от двайсет години оказват сериозно влияние върху сектора, най-вече чрез назначаване на министри и ръководни кадри по места, за тях няма нужда да предлагат реформи в него.

Разглеждайки програмите, установихме, че част от тях включват **думи и изрази, свързани с горите, но без формулиране на цели или обещаващи действия, които всъщност са изпълняване на законовите задължения.** Спазването на законите според нас не подлежи на дискусия, поради което в настоящия анализ ще пропуснем всички онези обещания, които са законови задължения на властта.

Всички основни политически сили са включили под една или друга форма **дигитализация на сектора.** Повечето партии залагат и на увеличаване на горите и създаване на нови гори.

Обща тема за повечето политически играчи е и износът на **необработена дървесина за горене.** За периода 2011 – 2017 г. България е увеличила износа на дърва за огрев между 2 и 7 пъти. Ако представим образно данните за износа на дърва за огрев (група 4401), ще видим, че годишно една гора с площ между 5 до 9 хиляди декара се изсича, изнася и преминава през комините на съседните ни държави – Турция, Гърция и Македония. За 2017 година България е изнесла над 500 000 тона дървесина за огрев под формата на дърва, трески и пелети. Тези данни показват, че България се превърнала в миналото в суровинен придатък на дървесина за огрев за съседните държави. Тази отрицателна тенденция накара десетки граждани и организации да предложат през 2018 г. Националният съвет по горите да вземе решение да се спре износът на дърва за горене от държавните гори. На първото си заседание на 22 март 2018г. Националният съвет възложи на МЗХГ да анализира предложението и да го внесе за гласуване на следващото заседание на съвета, но второ заседание на съвета не се е провело вече 3 години. Кризата с ковид вируса обаче промени това състояние и в момента износът на необработена дървесина за огрев е спаднал много за сметка на увеличаване износът на пелети и брикети. Това предложение обаче в застъпено в предизборните програми на „Демократична България“, БСП, ВМРО-БНД. Управляващите от ГЕРБ предлагат вместо него да се приеме увеличаване на преференциалното предоставяне на

дървесна суровина на местни преработватели и дългосрочното договаряне с големите заводи потребители, като се увеличи с 25%.

Обединение „Демократична България“ предлага конкретни мерки срещу неустойчивото ползване на горите и кражбата на дървесина, включително добрата европейска практика за въвеждане на търговия на дървесина от държавните гори от постоянни складове извън горите. С това ще се намалят кражбите от гората, защото дървесината, която се изнася, ще влиза в държавен склад, като превозните билети за камионите ще бъдат отчитани еднократно без досегашната практика с един билет да се извозват повече от един товар. . **Обединението предлага и увеличаване на броя и заплащането на горските инспектори и промяна на структурата на управление, стопанисване и опазване на горите – служителите по опазване на горите нямат място в Агенцията по публичните предприятия и контрол, както се очаква това да се случи със сегашните държавни горски предприятия.**

От коалицията предлагат още извършване на национална горска инвентаризация. Чрез нея ще се окаже независим контрол върху количеството дървесина, изнесена от българските гори, независимо дали от незаконни, полузаконни или законни сечи. Националната горска инвентаризация се прилага във всички страни на ЕС с изключение на България. През втория кабинет на ГЕРБ беше подготвен проект за нейното извършване с помощта на Световна банка, но третият кабинет на Борисов го спря и той липсва и от настоящата им програма.

„Демократична България“ предлага още продължаване на изкупуването на маломерните частни горски имоти и увеличаване на горите, особено около населените места и вътре в градовете, адресирайки предложенията на Зелената сделка на ЕС. **От обединението са и единственият политически субект, който не е забравил срамните заменки на гори от времето на Тройната коалиция,** подарили огромни площ по българското Черноморско крайбрежие и планинските курорти, и предлага разваляне на сделките.

Политическа партия ГЕРБ обещават да увеличат отгледните сечи със 100 %. В последния аграрен доклад за 2019 г. се отчита 62,4% изпълнение на планираните отгледни сечи, което изпраща обещанието в невъзможните 125%. Освен това предлагат увеличаване с 50% на приходите от спорт и туризъм в държавните гори (приходите от услуги в горите не надвишават 3 % от общите приходи). От партията предлагат и сертифициране на горскостопанското планиране и на въвеждане на правила за правилно използване на качествената дървесина, която досега често отива за дърва за горене или раздробяване.

Българската социалистическа партия предлага одържавяване на дърводобива в държавните и общински гори, като той занаят да се извършва от служители на държавните и общински предприятия. . **Не е ясно откъде ще дойдат дърводобивниците – липсата на персонал е хроничен в дърводобива и е една от причините за липсата на дърва тази есен.** На другият полюс са „Исправи се БГ! Ние идваме!“, които залагат на пазарните механизми при управлението на горите. Извън това БСП залага още на изработването на план за залесяване на обезлесените територии около реките и язовирите и на компесаторно залесяване на територии, засегнати от незаконни сечи и при изграждане на нова пътна инфраструктура поне колкото площта, покрита от нови пътища.

„Исправи се БГ! Ние идваме!“ и „Демократична България“ залагат мерки за засилване ролята на гражданския сектор и контрол в сектора, като „Демократична България“ предлагат създаване на обществени консултативни съвети на местно, регионално и национално ниво към държавни и общински горски структури с оглед тяхната публична собственост и функции. От двете обединения залагат и на развитие на горската наука.

Промени в законодателство предлагат повечето партии, като ПП „Има такъв народ“ залага на приемане на нов закон за горите, с което предлагат да се постигне "Разделяне на контрола от търговската дейност и пълна инвентаризация на българската гора".

Новият политически играч ПП „Продължаваме промяната“ залага в програмата си на защита на българските гори и на мерки за борба с обезлесяване и за повторно залесяване, борба с горски пожари и др.

Особено внимание на кадрите в системата на горите се вижда в програмата на Демократична България – от въвеждане на изисквания за почтеност, независимост и професионализъм в управлението на горите, през залагане на висок образователен ценз за горските служители и техните ръководители и изборът им чрез конкурс до създаване на механизми за постоянно професионално обучение и развитие за горските служители.